

SZERDA, A PIHENÉS NAPJA

AMIKOR az emberek tanításának súlya nem nehezedett rájuk, az volt Jézus és apostolainak szokása, hogy szerdánként pihenésre visszavonultak a munkától. Ezen a bizonyos szerdai napon a szokásosnál később fogyasztották el a reggelijüket, és a táborra baljós csend telepedett; e reggeli étkezés első felében kevés szó esett. Végül Jézus azt mondta: „Azt szeretném, ha ma pihennétek. Szánjatok időt arra, hogy átgondoljátok mindazt, ami azóta történt, hogy Jeruzsálembe jöttünk és gondolkodjatok el azon, ami előttünk áll, azon, amiről már világosan szóltam nektek. Ügyeljete arra, hogy igazság legyen az életetekben, és hogy naponta gyarapodjatok kegyelemben.”

² Reggeli után a Mester tájékoztatta Andrászt, hogy a nap folyamán távol lesz és javasolta, hogy az apostolok kapjanak engedélyt arra, hogy az időt a maguk választása szerint töltsék, de semmi szín alatt ne menjenek Jeruzsálem kapuin belülre.

³ Amikor Jézus összekészült, hogy egymagában elinduljon a hegyekbe, Zebedeus Dávid jött oda hozzá e szavakkal: „Jól tudod, Mester, hogy a farizeusok és a vezetők el akarnak pusztítani téged, és mégis egyedül készülsz a hegyekbe. Ez örülség; ezért három jól felszerelkezett embert küldök veled, hogy senki ne árthasson neked.” Jézus végigmérte a három felfegyverkezett és markos galileait és így szólt Dávidhoz: „Jót akarsz, de tévedsz annyiban, hogy nem érted, hogy az Ember Fiának nincs szüksége arra, hogy bárki is megvédje. Senki sem emelhet kezét rám addig az óráig, amíg készen nem állok, hogy az Atyám akaratának megfelelően az életemet adjam. Ne kísérjenek el ezek a férfiak. Egyedül szeretnék menni, hogy tanácskozhassak az Atyával.”

⁴ E szavak hallatán Dávid és az ő felfegyverkezett örei visszavonultak; de ahogy Jézus elindult egyedül, János Márk ment oda hozzá egy kis kosárnyi étellel és vízzel, és azt javasolta, hogy ha már az a szándéka, hogy egész nap távol legyen, akkor talán majd meg is fogékezni. A Mester rámosolygott Jánosra és előrehajolt, hogy átvegye a kosarat.

1. EGY NAP EGYEDÜL AZ ISTENNEL

¹ Ahogy Jézus éppen átvette volna az ebédes kosarat Jánostól, a fiatalember e szavakat kockáztatta meg: „De Mester, leteheted a kosarat, míg elvonulsz imádkozni és nem kell magaddal vinned. Ezenfelül, ha veled tarthatnék, hogy vigyem az ebédedet, akkor szabadabban gyakorolhatnád az istenimádást, és én biztosan csendben mara-

dok. Nem kérdezzetek és a kosár mellett maradok, míg te elvonulsz magadban imádkozni.”

² E szavai közben, melyek vakmerősége a közelben álló fültanúk némelyikét megdöbbenetette, János merészen megragadta a kosarat. Ott álltak ők, János és Jézus, a kosarat fogva. Ekkor a Mester eleresztette, és letekintve a legényre, így szólt: „Mivel teljes szívedből szeretnél velem tartani, nem tagadhatom meg tőled. Magunk megyünk tehát és kellemesen eltöltjük az időt. Bármilyen kérdést feltehetsz, ami a szívedből fakad, és majd egymást bátorítjuk és vigasztaljuk. Először te viszed az ebédedet, és amikor elfáradsz, segíték. Kövess.”

³ Jézus napnyugta utánig nem is tért vissza a táborba. A Mester az utolsó nyugalmas földi napját ezzel az igazságkereső ifjúval és a paradicsomi Atyjával való beszélgetéssel töltötte. Ez az esemény fent úgy vált ismertté, mint „a nap, amelyet egy fiatalember az Istennel töltött a hegyekben”. Ezen alkalom mindörökre például szolgál a Teremtőnek a teremtménnyel való közössége iránti hajlandóságára. Még egy ifjú ember is, amennyiben a szíve vágya valóban nemes, képes egy világegyetem Istenének figyelmét megragadni és az ő szeretetteljes társaságát élvezni, képes ténylegesen is megélni annak felejthetetlen örömét, hogy egyedül és egy egész napra együtt lehet az Istennel a hegyekben. És ebben a különleges élményben volt része János Márknak ezen a szerdai napon Júdea hegyeiben.

⁴ Jézus sokat beszélgetett Jánossal, kötetlenül beszélgettek ennek és a következő világnak a dolgairól. János elmondta Jézusnak, hogy mennyire sajnálja, hogy nem volt elég idő ahhoz, hogy ő lehessen az egyik apostol, és kifejezte háláját, amiért engedélyt kapott, hogy a föníciai útjukat kivéve, követhette őket az útjaikon, a Jerikó melletti Jordán-gázlónál megtartott első szónoklásuktól kezdve. Jézus figyelmeztette a legényt, hogy ne szegjék kedvét a közelgő események és biztosította arról, hogy elkövetkezik még életében az az idő, amikor az ország nagy hírnöke válik belőle.

⁵ János Márk beleborzongott e nap emlékébe, melyet Jézussal a hegyekben töltött, de sohasem felejtette el a Mester utolsó figyelmeztetését, melyet akkor mondott el, amikor épp visszaindultak a getszemáni táborba: „Nohát, János, jól eltöltöttük az időt, igazi pihenőnap volt ez, de ügyelj, hogy senkinek ne szólj azokról a dolgokról, melyekről beszéltem.” És János Márk sohasem számolt be senkinek arról, ami ezen, a Jézussal a hegyekben töltött napon történt.

⁶ A Jézus földi életéből még hátralévő néhány óra alatt János Márk sohasem hagyta, hogy a Mester hosszabb időre eltűnjön a szeme elől. A legény titkon mindig a közelében tartózkodott; csak akkor aludt, amikor Jézus is aludt.

2. AZ OTTHONI GYERMEKKORI ÉVEK

¹ Azon a napon, melyet János Márkkal beszélgetve töltött, Jézus az ideje jelentős részében azzal foglalkozott, hogy összevesse kettőjük kisgyermekkori és serdülőkori élményeit. Bár János szülei e világi javakból többet birtokoltak, mint Jézus szülei, mégis sok hasonló élményük volt. Jézus sok olyasmit mondott, ami segített Jánosnak abban, hogy jobban megértse a szüleit és a családjá többi tagját. Amikor a legény megkérdezte a Mestert, hogy honnan tudja, hogy belőle „az ország nagy hírnöke” válik, Jézus azt mondta:

² „Tudom, hogy hűségesnek bizonyulsz majd az országról szóló örömhírhez, mert megbízhatok a jelenlegi hitedben és szeretettedben, mivel e vonásaid olyan korai felkészítésen alapulnak, amilyenben otthon volt részed. Te olyan otthonból származol, ahol a szülők őszinte ragaszkodással viseltetnek egymás iránt, és ezért nem szeretek téged túlzottan ahhoz, hogy károsan felnagyítsák az önnön fontosságodról alkotott felfogásodat. A te személyiséged nem szenvedett torzulást amiatt sem, hogy a szüleid — egyikük a másik ellenében — szeretet nélkül, befolyással próbálták volna megszerezni a bizalmadat és a hűségedet. Te azt a szülői szeretetet élvezted, mely egészséges önbizalmat biztosít és amely elősegíti az egészséges biztonságérzet kialakulását. De szerencsés voltál annyiban is, hogy a szüleid bölcsességgel és szeretettel is rendelkeztek; és a bölcsesség készítette őket arra, hogy mellőzzenek sok olyan élvezeti dolgot és számos olyan kényelmi formát, mely pénzen megvehető, miközben téged a szomszéd pajtásaiddal elküldtek a zsinagógai tanodába, és abban is bátorítottak, hogy eredeti tapasztalatot szerevezve tanulj meg élni e világon. Ifjú barátoddal, Ámósszal jöttetek át a Jordánon túlra, ahol mi a tant hirdettük és János tanítványai kereszteltek. Mindketten velünk szeretettetek volna lenni. Amikor visszatértetek Jeruzsálembe, a te szüleid belementek a dologba; Ámósz szülei nem voltak hajlandók erre; olyannyira szerették a fiukat, hogy megtagadták tőle azt az áldott tapasztalást, melyet te megszerezted, épp olyat, mint amelyet ma is élvezel. Ha Ámósz elmentek otthonról azért, hogy csatlakozzon hozzánk, akkor e cselekedetével sebet ütött volna a szereteten és feláldozta volna az elkötelezettséget. Még ha egy ilyen elmenekülés bölcs dolog is lett volna, szörnyű árat kellett volna fizetnie a tapasztalásért, a függetlenségért és a szabadságért. A bölcs szülők, mint a tieid is, gondoskodnak arról, hogy a

gyermeküknek ne kelljen megsebezniük a szeretetet vagy megfojtaniuk a hűséget annak érdekében, hogy kialakítsák a függetlenségüket és élvezzék az éltető szabadságot, amikor annyi idősek lesznek, mint te.

³ A szeretet, János, a világegyetem legfelsőbb valósága, amikor azt végtelenül bölcs lények adományozzák, de veszélyes és gyakran félig önző jellemvonás, amint az a halandó szülők magatartásában nyilvánul meg. Amikor megházasodsz és saját gyerekeid lesznek, akiket fel kell nevelned, gondoskodj arról, hogy a szeretetedet bölcsesség terelgesse és értelem kíséresse.

⁴ A te gyermekkori barátod, Ámósz, éppen úgy elhízi az ország ezen örömhírét, mint te, de én nem számíthatok rá teljesen; nem tudhatom biztosan, hogy mit fog tenni a következő évek alatt. Az ő otthoni gyermekkori évei nemigen csináltak belőle teljes mértékben megbízható személyt. Ámósz túlságosan is olyan, mint az egyik apostol, aki nem kapott rendes, szeretetteljes és bölcs otthoni felkészítést. A te későbbi életed boldogabb és megbízhatóbb lesz, mert te az első nyolc évedet átlagos és jól szabályozott otthonban töltötted. Erős és magabiztos jellemmel rendelkezzel, mert olyan otthonban nőttél fel, ahol szeretet érvényesült és bölcsesség uralkodott. Az ilyen gyermekkor olyanfajta hűséget hoz létre, mely biztosít engem arról, hogy te be is futod majd azt a pályát, amelyen elindultál.”

⁵ Jézus és János több mint egy órán át folytatta e beszélgetést az otthon töltött évekről. A Mester elmagyarázta Jánosnak azt is, hogy egy gyermek minden értelmi, közösségi, erkölcsi, sőt szellemi dologgal kapcsolatos összes korai fogalmát illetően teljes mértékben függ a szüleitől és az általuk kialakított családi élettől, hiszen a család képviseli a zsenge gyermek számára mindazt, amit először megtudhat akár az emberi, akár az isteni kapcsolatokról. A gyermek a világegyetemmel kapcsolatos első benyomásait az anyja gondoskodásából szerzi; a mennyei Atyára vonatkozó első eszméiben teljes mértékben a földi apától függ. A gyermek későbbi élete annak megfelelően lesz boldog vagy boldogtalan, könnyű vagy nehéz, hogy milyen volt a korai elmebeli és érzelmi élete, s éppen ezt befolyásolják az otthon eme közösségi és szellemi viszonyai. Egy emberi lény teljes későbbi életére óriási mértékben van hatással az, hogy mi történik a létezésének első néhány éve alatt.

⁶ ¶ Őszinte meggyőződésünk, hogy a jézusi tanítás evangéliuma, mivelhogy az apa-gyermek viszonyra épül, nemigen nyerhet világszerte elfogadást mindaddig, amíg a mai polgárosodott népek családi élete nem foglal magába több szeretetet és több bölcsességet. Függetlenül attól, hogy a huszadik századi szülők nagy tudással és több igazsággal rendelkeznek az otthon fejlesztéséhez és a családi

élet nemesebbé tételéhez, még tény marad az, hogy csak kevés mai otthon minősül olyan jó helynek a fiúk és a lányok neveléséhez, mint amilyen Jézus galileai otthona és János Márk júdeai otthona volt, jóllehet a jézusi evangélium elfogadása a családi élet azonnali javulását eredményezi. Egy bölcs otthon szeretetteljes élete és az igaz vallás iránti hű odaadás, komoly és kölcsönös hatást fejt ki egymásra. Az ilyen családi élet gyarapítja a vallást, és az igazi vallás mindig megdicsőíti az otthont.

⁷ Igaz, hogy e régi zsidó otthonok számos kifogásolható, fejlődést gátló hatását és egyéb bénító sajátosságát gyakorlatilag kitörölték a jobban szabályozott mai otthonok jelentős részéből. Valóban több magától értetődő szabadság és jóval több személyes szabadság van már, de ezt a szabadságot nem korlátozza szeretet, nem vezérli hűség és nem irányítja a bölcsesség belátó fegyelme. Amíg a gyermeket úgy tanítjuk imádkozni, „Mi Atyánk, ki a mennyben vagy”, óriási felelősség hárul minden földi apára, hogy úgy éljen és úgy alakítsa otthonát, hogy az *atya* szót minden felnövekvő gyermek méltón őrizze elméjében és szívében.

3. NAPKÖZBEN A TÁBORBAN

¹ Az apostolok e nap nagyobb részét azzal töltötték, hogy az Olajfák hegyének környékét járták és felkeresték azokat a tanítványokat, akik velük táboroztak, de kora délután már nagyon szerették volna viszontlátni Jézust. Ahogy telt az idő, egyre jobban kezdtek aggódni a biztonsága miatt; leírhatatlanul magányosnak érezték magukat nélküle. Egész nap sokat vitatkoztak, hogy vajon szabad volt-e a Mestert egyedül elengedni a hegyekbe úgy, hogy mindössze egy küldönc kíséri. Bár egyikük sem mondta ki nyíltan a gondolatait, Karióti Júdást kivéve egy sem akadt köztük, aki ne szeretett volna János Márk helyében lenni.

² ¶ A délután derekán járhatott az idő, amikor Nátániel elmondta a „leghőbb vágyról” szóló beszédét mintegy hat apostol és ugyanennyi tanítvány előtt, melynek vége az volt: „Az a baj a legtöbbszörrel, hogy lélektelenek vagyunk. Nem úgy szeretjük a Mestert, ahogy ő szeret minket. Ha mindannyian annyira szerettünk volna vele tartani, mint János Márk, akkor biztosan magával vitt volna mindannyiunkat. Mi csak ott álltunk, míg a legény odament a Mesterhez és felajánlotta neki a kosarat, de amikor a Mester megfogta, a legény nem akarta elereszteni. És így a Mester itt hagyott minket, s elment a hegyekbe a kosárral, a fiúval, meg mindennel.”

³ ¶ Nagyjából négykor futárok érkeztek Zebedeus Dávidhoz, akik híreket hoztak az anyjáról, aki Betszaidában tartózkodott, és Jézus anyjáról. Néhány nappal korábban Dávid úgy látta, hogy a főpapok és a vezetők meg fogják

ölni Jézust. Dávid tudta, hogy feltett szándékuk a Mester elpusztítása, és az járt a fejében, hogy Jézus nem fog élni az isteni hatalmával önmaga megmentése érdekében és nem engedi meg a követőinek sem, hogy erővel a védelmére keljenek. Miután erre a következtetésre jutott, nem vesztegette az időt, és hírnököt küldött anyjához, sürgetvén, hogy rögvest jöjjön Jeruzsálembe és hozza magával Máriaát, Jézus anyját és a család minden tagját is.

⁴ Dávid anyja úgy tett, ahogy a fia kérte, és a futárok most tértek vissza Dávidhoz azzal a hírral, hogy az anyja és Jézus egész családja elindult Jeruzsálembe, és valamikor másnap, késő este vagy az azt követő reggelen fognak megérkezni. Lévén, hogy Dávid ezt saját kezdeményezésre tette, úgy gondolta, hogy az a bölcs, ha a dolgot a maga ügyének tekinti. Ezért aztán nem szólt senkinek, hogy Jézus családja úton van Jeruzsálembe.

⁵ ¶ Röviddel dél után több mint húsz olyan görög érkezett a táborba, akik az arimateai József házában találkoztak Jézussal és a tizenkettekkel, és Péter és János több órán át tanácskozott velük. Ezek a görögök, legalábbis némelyikük, már haladó ismeretekkel rendelkezett az országról, mely ismereteket az alexandriai Rodantól szereztek.

⁶ Azon az estén, miután Jézus visszaért a táborba, felkereste a görögöket, és ha egy ilyen lépés nem okozott volna olyan nagy zavart az apostolai és számos vezető tanítványa körében, Jézus felavatta volna e húsz görögöt is úgy, mint ahogy azt a hetvenek esetében tette.

⁷ ¶ Mialatt a táborban ezekre az eseményekre került sor, Jeruzsálemben a főpapok és a vének meglepődtek azon, hogy Jézus nem tért vissza, hogy szóljon a tömegekhez. Igaz, hogy előző nap, amikor a templomot elhagyta, azt mondta, „Üresen hagyom a házatokat.” De nem értették, hogy miért szalasztja el azt a nagy lehetőséget, mely a tömegek barátságos hozzáállása eredményeképpen adódott. Bár féltek attól, hogy felfordulást okoz az emberek között, a Mesternek a tömeghez intézett utolsó szavai felhívást jelentettek arra, hogy minden ésszerű módon feleljenek meg azok tekintélyének, „akik Mózes székében ülnek”. De ez elfoglalt nap volt számukra a városban, mivel egyszerre készültek a páska-ünnepre és tökéletesítették a Jézus elpusztítására irányuló terveiket.

⁸ ¶ Nem sok ember jött el a táborba, mert annak felállítását jól őrzött titokként kezelte mindenki, aki tudta, hogy Jézus várhatóan itt fog tartózkodni ahelyett, hogy minden éjszakára Betániába menne.

4. JÚDÁS ÉS A FŐPAPOK

¹ Röviddel az után, hogy Jézus és János Márk elhagyta a táborn, Karióti Júdás eltűnt a testvérei köréből, és nem is tért vissza késő délutánig. Ez az összezavarodott és elkeseredett apostol, a Mester ama külön kérése ellenére, hogy ne menjenek be Jeruzsálembe, sietett, hogy odaérjen a Jézus ellenségeivel megbeszélte találkozóra a főpap, Kajafás házához. Ez alkalommal a Szanhedrin nem hivatalos ülést tartott itt és az ülés időpontját aznap délelőtt nem sokkal tíz óra utánra tűzték ki. Ezt az ülést azért hívták össze, hogy megvitassák a Jézus ellen felhozható vádak természetét és döntsenek arról, hogy milyen eljárással állítsák a római hatóságok elé abból a célból, hogy biztosítsák a halálos ítélethez szükséges polgári megerősítést, mely halálos ítéletet ők már kiszabtak rá.

² Előző nap Júdás néhány rokonának és bizonyos, az apja családjához közel álló szaduceus barátainak elmondta, hogy arra az elhatározásra jutott, hogy bár Jézus jó szándékú álmódzó és eszményelvű, nem ő Izráel várt megszabadítója. Júdás elmondta, hogy nagyon szeretné megtalálni a módját, hogy az egész mozgalomtól méltóságteljesen elszakadhasson. A barátai behízelve biztositották arról, hogy a visszalépését a zsidó vezetők nagy eseményként üdvöznék, és hogy ezért semmi sem lenne nekik túl nagy áldozat. Elhitették vele, hogy a Szanhedrin nyomban nagy megtiszteltetésben részesítené, és hogy végül olyan tisztséget kaphat, amely által letörölheti a bélyegét az ő jóhiszemű, de „szerencsétlen közösségének a ki nem tanított galileaiakkal”.

³ Júdás nemigen tudta elhinni, hogy a Mester a nagy tetteit az ördögök hercegének hatalma révén vitte véghez, de most már teljesen meg volt győződve arról, hogy Jézus a maga megerősítésére nem venné igénybe a hatalmát; végül arra a meggyőződésre jutott, hogy Jézus hagyná, hogy a zsidó urak elpusztítsák, és nem tudta elviselni azt a megalázó gondolatot, hogy egy vesztes mozgalommal azonosítsák őt. Nem volt hajlandó belegondolni a nyilvánvaló vereségbe. Tökéletesen megértette a Mestere szilárd jellemét és az ő fenséges és irgalmas elméjének okos nyitottságát, mégis meglepődéssel töltötte el az, hogy még ha csak részben is, de elfogadta az egyik rokonának azon felvetését, hogy Jézus bár jó szándékú megszállott, de valószínűleg nem teljesen ép elméjű; hogy ő mindig is egy furcsa és félreértett személy képét mutatta.

⁴ És Júdás most, mint addig még soha, ráébredt, hogy egyre inkább neheztel amiatt, hogy Jézus soha nem részesítette őt nagyobb megtiszteltetésben. Mindvégig értékelte azt a megtiszteltetést, hogy ő lehet az apostoli pénztáros, de most azt kezdte érezni, hogy nem becsülik meg; hogy a képességeit nem ismerik el. Hirtelen előtörtte a

méltatlankodás, hogy Péter, Jakab és János abban a megtiszteltetésben részesült, hogy Jézus közeli társai lehettek, és ekkor, ahogy a főpap háza felé tartott, inkább hajlott arra, hogy elégtételt vegyen Péteren, Jakabon és Jánoson, minthogy Jézus elárulásának gondolatával foglalkozzon. De ettől a pillanattól kezdve egy új és minden mást háttérbe szorító gondolat kezdett a tudatos elméjében megjelenni: Azért indult el, hogy megbecsülést szerezzen magának, és ha ez azzal együtt kivitelezhető, hogy elégtételt vesz azokon, akik az élete legnagyobb csalódásához hozzájárultak, akkor az annál jobb. A zavarodottság, a büszkeség, a kétségbeesés és az elszántság szörnyű összeesküvése kerítette hatalmába. És így már világosan látni kell, hogy nem a pénz volt az oka annak, hogy Júdás elindult Kajafás házához annak érdekében, hogy megszervezze Jézus elárulását.

⁵ Ahogy Júdás Kajafás házához közeledett, végleg eldöntötte, hogy elhagyja Jézust és az apostoltársait; és miután úgy határozott, hogy elpártol a mennyország ügyétől, elszánta magát, hogy minél többet megszerezze magának abból a megtiszteltetésből és dicsőségből, melyről a Jézus és az országról szóló új evangélium ügye melletti első elköteleződése idején úgy gondolta, hogy az övé lehet. Az összes apostolban élt egykor ez a törekvés, de az idő múlásával megtanulták imádni az igazságot és szeretni Jézust, legalábbis jobban, mint Júdás.

⁶ Az árulót az unokatestvére mutatta be Kajafásnak és a zsidó vezetőknek, aki elmondta, hogy Júdás, miután felismerte azon hibáját, hogy hagyta magát félrevezetni Jézus körmönfont tanítása által, azért jött el, hogy nyilvánosan és hivatalosan megtagadja a galileaiával való közösségét és ezzel egyidejűleg a régi bizalom visszanyerését óhajtja, s hogy vegyék vissza a júdeai testvérei közé. Júdás és szóvivője elmondta továbbá, hogy Júdás felismerte, hogy az volna a legjobb Izráel számára, ha Jézust őrizetbe vennék, és annak bizonyítékául, hogy megbánta a részvételét egy ilyen vétkes mozgalomban, továbbá annak igazolásául, hogy most őszintén vissza akar térni Mózes tanaihoz, eljött, hogy felajánlja a szolgálatait a Szanhedrinnek, mint aki képes a Jézus letartóztatását elrendelő parancsokat vívő kapitánnyal megszervezni, hogy Jézust nyugodt körülmények között vegyék őrizetbe, s ezzel elkerüljék annak veszélyét, hogy felfordulást okozzanak a tömeg körében, és el kelljen halasztani az elfogását a páska-ünnep utánra.

⁷ Amikor az unokatestvér befejezte, bemutatta Júdást, aki közelebb lépve a főpaphoz, így szólt: „Mindazt megteszem, amit az unokatestvérem mondott, de mit adnátok nekem e szolgálatért?” Júdás láthatólag nem vette észre azt a megvetést, sőt undort, mely a keményszívű és öntelt Kajafás arcán átsuhant; a szívét túlságosan is eltöltötte az ön-

dicsőítés és az önnön felmagasztalásából fakadó meglepettségre való törekvés.

⁸ És ekkor Kajafás letekintett az árulóra, s azt mondta: „Júdás, menj az őrség parancsnokához és szervezzétek meg, hogy a Mesteredet ma este vagy holnap este elhozzassátok hozzánk, és amikor a kezünkre adtatok, megkapod a jutalmadat e szolgálatért.” Amikor Júdás ezt meghallotta, eltávozott a főpapok és vezetők színe elől és megbeszélte a templomőrség parancsnokával, hogy miként fogják el Jézust. Júdás tudta, hogy Jézus akkor távol van a táborból és fogalma sem volt arról, hogy aznap este mikor fog visszatérni, és így abban egyeztek meg egymás között, hogy Jézust másnap (csütörtök) este tartóztatják le, miután Jeruzsálem lakói és minden látogató zárandok éjszakai nyugovóra tért.

⁹ Júdás a nagyság és dicsőség gondolataitól olyannyira megrészegülten tért vissza társaihoz a táborba, ahogy már régóta nem érezte magát. Jézushoz azért csatlakozott, mert azt remélte, hogy egy napon majd nagy ember lesz belőle az új országban. Végre felismerte, hogy nem lesz olyan új ország, amilyenre számított. De annak azért örült, hogy volt olyan éles elméjű, hogy egy várt, új országbeli dicsőség el nem érése miatti csalódását felváltssa a régi rend által nyújtott megtiszteltetéssel és jutalommal, melyről úgy gondolta, hogy híressé teszi őt, és amely rend szerinte biztosan el fogja pusztítani Jézust és mindazt, amit Jézus képviselt. A szánt szándékának utolsó serkentő tényezője által Júdás Jézussal szembeni árulása egy olyan önző áruló gyáva tette lett, akinek egyetlen gondolatává a saját biztonsága és megdicsőítése vált, függetlenül attól, hogy a viselkedése milyen következményekkel járhat a Mesterre és a korábbi társaira nézve.

¹⁰ De mindig ez volt a helyzet. Júdás már régóta foglalkozott azzal, hogy ilyen szándékos, állandó, önző és bosszúszomjas tudatot alakítson ki az elméjében, és ilyen gyűlöletes és bosszú iránti vágyat és hűtlenséget tápláljon a szívében. Jézus szerette Júdást és megbízott benne éppen úgy, ahogy a többi apostolt szerette és megbízott bennük, de Júdás cserébe nem alakított ki állhatatos bizalmat és nem élt meg őszinte szeretetet. És milyen veszélyesé válhat a becsvágy, ha egyszer teljesen összekapcsolódik az önzéssel és erősen serkenti azt dacos és régóta elfojtott bosszúvágy! Milyen lesújtó dolog a csalódás azon ostoba személyek életében, akik tekintetüket az idő homályos és tűnékeny bájaira szegezve vakká válnak az isteni értékek és igaz szellemi valóságok örökkévaló világainak soha véget nem érő meghódításából származó, felsőbb szintű és valószínűbb eredmények iránt. Júdás az elméjében világi megtiszteltetést keresett és teljes szívvel beleszeretett e vágyába; a többi apostol hasonlóképpen ugyanezen világi megtisztel-

tetést kereste elméjében, de a szívükkel ők szerették Jézust és megtették a tőlük telhetőt, hogy megtanulják szeretni azokat az igazságokat, melyeket megtanított nekik.

¹¹ Júdás ekkor még nem fogta fel, de tudat alatt már azóta bírálta Jézust, hogy Heródes lefejeztette Keresztelő Jánost. A szíve mélyén Júdás mindig is neheztelt ama tény miatt, hogy Jézus nem mentette meg Jánost. Nem szabad elfelejtenetek, hogy Júdás János tanítványa volt, mielőtt Jézus követőjévé vált volna. És az emberi sértődés és keserű csalódás mindeme felgyülemlett elemei, melyeket Júdás a lelkében elraktározott, a gyűlölet leple által összefogva, most jól szervezetté alakultak a tudatalatti elméjében és készen álltak előtörni, hogy elárasszák őt, amint végre elszakad a testvérei támogató befolyásától, s ezzel egyidejűleg átadja magát Jézus ellenségei ravasz sejtetéseinnek és ügyesen árnyalt gúnyának. Mindig, amikor csak megengedte, hogy a reményei magasan szárnyaljanak és Jézus valami olyat tett vagy mondott, ami darabokra zúzta azokat, Júdás szívében mindig ott maradt a keserű sértődöttség sebhelye; és ahogy sokasodtak a hegek, ez a szív, mely oly sok sebet kapott, rövidesen elveszített minden valós ragaszkodást az iránt, aki egy jó szándékú, de gyáva és önző személyiséget ilyen utálatos élményekben részesített. Júdás nem fogta fel, de gyáva volt. Ennek megfelelően mindig is hajlott arra, hogy Jézusnak gyávaságként tudja be, amiért oly sokszor nem volt hajlandó hatalomért vagy dicsőségért folyamodni, amikor pedig nyilvánvalóan könnyedén megszerezhetette volna. És minden halandó ember igen jól tudja, hogy a szeretet, mely ha nemes volt is egykor, a csalódáson, a féltékenységen és a hosszú ideje tartó neheztelésen keresztül végül miként válhat tényleges gyűlöletté.

¹² A főpapok és a vének végre fellélegezhetnek néhány órára. Nem kellett Jézust nyilvánosan letartóztatniuk, és az, hogy Júdást áruló szövetségesként maguk mellett tudhatják, biztosította, hogy Jézus nem fog kikerülni a fennhatóságuk alól úgy, ahogy már sok alkalommal tette a múltban.

5. AZ UTOLSÓ EGYÜTT TÖLTÖTT ÓRA

¹ Léven, hogy szerda volt, ezen az estén testvéri összejövetelre került sor a táborban. A Mester megpróbálta felvidítani a csüggedt apostolait, de az csaknem lehetetlen dolog volt. Most már mindannyian kezdtek felismerni, hogy megdöbbentő és lesújtó események vannak készülőben. Nem lehetett felvidítani őket még azáltal sem, hogy a Mester felidézte előttük a mozgalmas és szeretetteljes közösségben eltöltött éveiket. Jézus óvatosan érdeklődött minden apostol családjáról, és végigpillantva Zebe-deus Dávidon, megkérdezte, hogy hallott-e valaki mosta-

nában az anyjáról, a legkisebb húgáról vagy a családja más tagjáról. Dávid lesütötte a szemét; félt válaszolni.

² Ez alkalommal figyelmeztette Jézus a követőit, hogy óvakodjanak a tömeg támogatásától. Felidézte a galileai élményeiket, amikor az emberek nagy tömegei időről időre lelkesülten követték őket mindenhová és az után éppoly hevesen ellenük fordultak, és visszatértek a korábbi meggyőződésükhöz és életükhöz. És ez után azt mondta: „És így nem szabad engednetek, hogy megtévesszenek benneteket a nagy tömegek, akik a templomban hallgattak miniket, és akikről úgy látszott, hogy elhiszik a tanításainkat. E tömegek elméjükben felületesen hallgatják és hiszik az igazságot, s közülük csak kevesen engedik, hogy az igazság szava élő gyökerekkel hatoljon le a szívükbe. Akik csak elméjükben ismerik az örömhírt, és akik nem tapasztalták meg azt a szívükben, azok támogatására nem lehet számítani a bajok idején. Amikor a zsidók vezetői egyezsége jutnak az Ember Fiának elpusztításáról, és amikor teljes egyetértésben sújtanak le, akkor meglátjátok majd, hogy a tömeg miként menekül ijedtében vagy marad tétlen, döbent csendben, miközben ezek a feldühödött és elvakult vezetők a halálba küldik az örömhír igazságának tanítóit. És akkor, amikor rátok tör a csapás és az üldöztetés, még további olyanok fognak szétszóródni, akikről azt hiszitek, hogy szeretik az igazságot, és némelyek feladják az örömhírbeli tanításokat és elhagynak titeket. Egyesek pedig, akik nagyon közel álltak hozzánk, már eldöntötték, hogy elpártolnak. Ma azért pihentetek, hogy felkészüljetez arra az időre, mely előttünk áll. Ezért hát legyetek résen, és imádkozzatok, hogy holnapra erőre kapjatok az előttünk álló napokhoz.”

³ A tábori hangulat leírhatatlan feszültséggel telítődött. Szótlan hírvivők jöttek-mentek, akik csak Zebedeus Dáviddal álltak szóba. Még az est elmúlta előtt némelyek megtudták, hogy Lázár sietve elmenekült Betániából. János Márk a táborba való visszatérése óta csak hallgatott, amiből nem sok jóra lehetett következtetni, pedig az egész napot a Mester társaságában töltötte. Minden sikertelen győzködés, hogy beszéljen, csak azt mutatta, hogy Jézus meghagyta neki, hogy ne nyilatkozzon.

⁴ Még a Mester jókedve és a szokatlan nyájjassága is megijesztette őket. Mindannyian annak a szörnyű elszigetelődésnek az előszelét érezték, melyről úgy gondolták, hogy nagy hirtelenséggel és elkerülhetetlenül fog rájuk szakadni. Bizonytalanul érezték, hogy mi közeleg, és egyikük sem érezte felkészültnek magát a megmérettetésre. A Mester egész nap távol volt; rettenetesen hiányzott nekik.

⁵ Egészen a Mester halálának tényleges órájáig tartó időszakban ez a szerda este jelentette a szellemi állapotuk legalsó szintjét. Bár a következő nap egy nappal közelebb volt a megrendítően szomorú péntekhez, mégis, ő velük volt, és a pénteki nap gondterhelt óráit valamivel méltóságteljesebben viselték.

⁶ Épp éjfél előtt járt az idő, amikor Jézus, tudván, hogy ez lesz az utolsó éjszaka, melyet valaha még végig fog aludni a választott földi családja társaságában, ahogy éjszakára feloszlatta a csoportjukat, azt mondta: „Menjetez aludni testvéreim, és béke legyen veletek, míg fel nem kelünk holnap, egy további napra, hogy megcselekedjetez az Atya akaratát és megtapasztaljetez annak örömét, hogy tudjetez, mi az ő fiai vagyunk.”